

TEMAUTGÅVA FRÅN ATL
LEDANDE PÅ LANTBRUKSNYHETER OCH AFFÄRSNYTTA - SEDAN 1884.

Exklusivt
för ATLs
prenumeranter

Fyra vassa vedmaskiner

Varsågod – en utgåva exklusivt för ATLs prenumeranter

Innehåll:

Tajfun: Slovensk vedmaskin örraskar	3-4
Bonnet: Budgetmaskin som gått prickfritt.....	5-6
Hakki Pilke: "En rätt lagom maskin"	7-8
Japa: Vänstervriden finne med hydraulik.	9-10

Ansvarig utgivare: Annika R Hermanrud
annika.r.hermanrud@lrfmedia.se
Artiklarna i den här specialutgåvan har tidigare
publicerats i ATL och på www.atl.nu under Xxxxx.

Bonnet BON 330 BT.

ATL TV

Se ATLs vedspecial:
Klicka här eller skanna
QR-koden.

Slovensk vedmaskin överraskar

Nybro.

Kanske kan en slovensk vedmaskin vara ett konkurrenskraftigt alternativ till de finska. ATL har besök en vedfabrik med maskinen Tajfun.

Än så länge står Robert Ivansson och hans far Östen Ivansson utomhus när de gör ved. Men till nästa säsong ska en ny hall stå färdig och produktionen kan flytta inomhus.

– Pappa står vid maskinen och jag springer runt. Det är jättebra när min far är med – har man bara en gubbe vid maskinen går det att mata på jättemycket, säger Robert Ivansson.

Robert Ivansson jobbar på Möre Maskiner och säljer själv Tajfun. Han får konstatera att det forna jugoslaviska märket ännu inte har slagit på bred front i Sverige.

Men priset och klyvkraften kan göra det intressant att åtminstone prova Tajfun. Traktordrivna Tajfun RCA 400 Joy har en högre klyvkraft och ett grundpris som ligger 40 procent under en Japa 405 som tar samma diameter.

Ny version nästa år

Tajfun har fem olika modeller av vedprocessorer. Den minsta maskinen tar max 33 centimeters stockar medan den största tar 50 centimeter. Nästa år kommer en ny version av proffsmodellen RCA 500.

– Den rekommenderar jag att man har inomhus för det är mycket elektronik i den. Den läser av stocken och ställer in klyvyxan så att du får perfekt klyvning på varje stock.

På gården i Alsterbro norr om Nybro står en Tajfun RCA

Robert Ivansson sätter in en klyvyxa i sin slovenska vedmaskin Tajfun RCA 400 Joy.

Foto: Torbjörn Esping

400 Joy. Vedprocessorn har 15 tons klyvkraft och tar upp till 40 centimeters stockdiameter. Den kommer med en 6-dels klyvvyxa men det går att köpa till yxor från 4 till 16 delar. Maskinen manövreras med en rejäl elektrisk joystick med fyra knappar. Vid sidan sitter det också en panel med ratt och spak för styrning av vedbordet och elevatoren 15 grader från sida till sida. Sågsvärdet på 17 tum är från Oregon. RCA 400 Joy går att koppla upp och i en app kan man bland annat se hur många kubik man har kört och få hjälp på distans om man får stopp i maskinen.

– Skulle den stanna någon gång blir det lättare för oss att se på maskinen vad som kan vara fel.

Som standard är Tajfun driven med PTO från traktorns kraftöverföringsaxel. Men man kan köpa till en eldriftsvagn där el driver kraftöverföringsaxeln till processorn.

– Jag valde el för att vi har solceller på gården så att vi kan förbruka det vi laddar in.

Men du kan koppla in traktorn när det är mulet?

– Det kan jag göra, helt rätt.

Robert Ivansson har investerat i en fjärrstyrning av vedbordet. Det gör att han kan köra valsarna utan att stå vid själva maskinen. Till exempel fjärrstyr han från hytten när han kranar på några nya, bångstyriga björkstockar.

– Man blir lätt ställd vid maskinen, med radiostyrning till matarbordet kan jag greja där borta om det skulle vara någonting. Annars får jag springa fram och tillbaka till maskinen och man vill ju ha ett flöde när man ska producera ved.

Nackdelen med Tajfun är enligt Robert Ivansson strömförsörjningen.

– Den är jättekänslig för spänningsfall. Försvinner strömmen stänger den av funktion efter funktion. Du måste alltid ha de här 12,5 volten, annars vill den inte vara med.

Torbjörn Esping

red@atl.nu

Robert Ivansson på Möre Maskiner säljer Tajfun och har själv en RCA 400 Joy.

Foto: Torbjörn Esping

Stockbordet manövreras med en fjärrkontroll vilket ger en frihet från vedmaskinen.

Foto: Torbjörn Esping

ATL TV

Tajfun RCA400 JOY:
Klicka här eller scanna
QR-koden.

Fakta. Tajfun RCA 400 JOY

Klyvkraft ton (kN): 15.

Max sågdiameter cm: 40.

Sågsvärd tum: 17.

Styrning basfunktioner: Joystick.

Höjdregering klyvvyxa: Hydraulisk.

Stock-klo: Hydraulisk.

Standard klyvvyxa: 6-dels B x H x L.

I transportläge cm: 235 x 248 x 129.

I arbetsläge cm: 610 x 315 x 129.

Vikt inklusive transportband kg: 1080.

Oljetank liter: 100.

Erforderlig traktor, kapacitet, kW: 30.

PTO r/min: 400-430.

Pris: Från 263 900 kronor, exklusive moms.

Budgetmaskin som gått prickfritt

Söderköping.

Det går att driva en mindre vedfabrik även med en budgetmaskin.

– Hittills har den gått helt prickfritt, säger Pether Johansson om sin Bonnet.

Utanför Söderköping i Djupgrav står en Bonnet BON 330 BT som Pether Johansson varje år gör cirka 40 kubikmeter ved med.

– Det är lite beroende på hur mycket skog vi behöver ta bort, nu har det varit mycket granbarkborre så de sista åren har vi kört mellan 40 och 50 kubik, säger han.

Omkring 15 kubikmeter ved eldas i den egna pannan, resten säljs i 1,5-kubikssäckar till privatpersoner. Råvaran kommer från de egna 50 hektaren skog och det blir alltså en hög andel barrved i säckarna.

– Men vi blandar upp det med aspved så det blir någon form av blandved och de som handlar är nöjda.

Enligt Bonnet kan deras vedmaskiner producera cirka 5 kubikmeter per timme. Men med tanke på hur manuellt arbetet är och att Pether Johansson är ensam så går det långsammare.

– Det beror på hur mycket energi man har men kör man hårt så kör man lätt fram 10–12 kubik på en dag men då är det en hel dag. Ska jag köra 40 kubik så är jag klar på en vecka.

Pether Johansson, som allt svettas lite i solen, har en maskin som kräver handpåläggning. Maskinen levereras omonterad så det är en hel del skruvande innan den är klar

Pether Johansson tillverkar omkring 40 kubikmeter ved om året med sin vedmaskin från Bonnet. Kapen kräver att bygelns dras ned.

Foto: Torbjörn Esping

för tjänstgöring. Operatören får mata in veden själv för varje kapning. Kapningen kräver att man drar ned en bygel som sätter svärdet mot stocken. Höjdjusteringen mot klyvyxan måste också justeras manuellt. Elevatorn har en vinsch.

– Naturligtvis kostar det på kroppsligt, jag tycker det är mer som ett gympass, men jag känner inte att det sliter någonting att tala om.

Bonnet har två vedmaskiner. Pether Johansson har den mindre BON 330BT med 7 tons tryckkraft som tar stockar upp till 33 centimeters diameter.

– I mina ögon är det här en proffsig maskin för hobbybruk och priset är inte så högt, säger han.

– Hittills har den gått helt prickfritt, jag har inte ens bytt kedja, säger Pether Johansson, som ändå sneglar mot Bonnets lite större maskin som har bandmatning in.

BON 380 är en vedkombi som kapar och klyver veden i ett enda moment. Vedlängder mellan 28 och 53 centimeter och stockdiameterar upp till 38 centimeter kan bearbetas i maskinen, som har 12 ton tryckkraft.

Hög säkerhet

Sågkedjan aktiveras med en knapp på sågkedjans handtag och stannar automatiskt när den inte används. Detta möjliggör enligt Bonnet hög säkerhet, lägre buller och längre livslängd på både sågkedja och sågsvärd. Vedmaskinen från Bonnet är utrustad med autoklyv så att klyven startar automatiskt efter det att stocken sågats av. Annars är det alltså ont om automatik, det mesta måste skötas av operatören.

Vedmaskinerna från Bonnet kan fås med elmotor eller bensinmotor. Pether Johansson har valt bensindrift, som sker med en 14 hästars fyrtaktare från Kohler.

– Det är en liten förbränningsmotor som är väldigt tillförlitlig och fördelen med det är att man kan dra med sig maskinen ut och kapa och hugga upp på plats. Har du en elmaskin går inte det, säger Pether Johansson och drar på sig hörselkåporna.

Torbjörn Esping

Pether Johansson i Söderköping är nöjd med sin vedmaskin från Bonnet.

Foto: Torbjörn Esping

6-delsklyvxan är ett tillbehör. 2/4-delsyxan ingår till BON 330.

Foto: Torbjörn Esping

Fakta. Bonnet BON 380 BT

Max klyvkraft: 12 ton.

Klyvyxa: 2/4-delsklyv ingår, 6-delsklyv tillbehör.

Svärdslängd: 46 cm.

Max stockdiameter: 38 cm.

Kaplängd: 20–53 cm.

Vedproduktion: 5 m³/h.

Bensinmotor: 14HP Kohler.

Sågkedja: (Längd/bredd/ delning) 76/1,5/0,325.

Oljeviskositet: ISO 32.

Hydrauloljekapacitet: 20 l.

Transportör: Bredd 25 cm/längd 3,2 m.

Total bredd: 125 cm.

Vikt: 500 kilo.

Pris: 74 900 kronor (exklusive moms).

"En rätt lagom maskin"

Västervik.

Det går att driva en större vedfabrik utan den största vedmaskinen. I Västervik görs ved till hela stan med två Hakki Pilke 38, en mellanmaskin hos den finska tillverkaren.

Vedfabriken i Västervik tillverkar varje år 1 000 kubikmeter ved och när den gamla Kisamaskinen skulle bytas ut blev det inför den här säsongen en Hakki Pilke till. Och av samma storlek, 38, som är en mellanmodell i den finska tillverkarens program med sex modeller som tar dimensioner från 33 till 50 centimeter.

– Jag vill inte använda så mycket grövre stockar för då blir det bara grovbarkigt och lite ruttet. Den här maskinen är rätt så lagom, säger Marcus Augustini, som äger vedfabriken.

Hakki Pilke 38 Pro är utrustad med HakkiCut, ergonomisk kapkontroll som möjliggör kapning med en enda knapptryckning på joysticken. Under kapningen justeras sågsvärdets sänkhastighet automatiskt i förhållande till

Västerviks vedfabrik har bytt en gammal Kisamaskin mot en Hakki Pilke 38 och ett hydrauliskt stockbord.

Foto: Torbjörn Esping

motståndet, vilket ska garantera en effektiv och snabb process. Klyvkraften är 10 ton och klyvcykeln 3 sekunder.

Marcus Augustini har inga större anmärkningar på Hakki Pilke men skulle önska att vedmaskinen hade lite tjockare gods.

– Det är lite för vekt byggt, någon millimeter till på allt material hade inte kostat så många kronor extra och då hade man fått en lite robustare maskin.

Till Hakki Pilke finns det förstås olika tillbehör, som klyvyxor, bord, stocklyftar och rensutrustning. Det finns både en renstrumma och en rullrensare att köpa men det kanske inte behövs eftersom utmatningstransportören har en renskanal som sorterar bort skräp från ved.

"Man slipper stå och rulla"

Maskinen är även utrustad med en styrventil för utmatningstransportören. Den kan användas för att stoppa eller backa transportbandet vid behov.

På Västerviks vedfabrik är en spånsug kopplad till vedmaskinerna. Spånet läggs i en vagn som sedan går till en hästägare. Marcus Augustini har också köpt ett hydrauliskt uppläggningsbord.

– Man slipper stå och rulla och vända manuellt, man kör det hydrauliskt i stället, det är en stor skillnad.

Tre personer är fullt upptagna med vedproduktionen när ATL kommer på besök. Två man kör var sin vedmaskin och en man lägger upp nya stockar, kör bort fulla säckar och sätter fram nya tomma.

Veden packas i nätsäckar med öppningsbar botten på 1,5 kubikmeter, eller i stålburar på 1,7 kubikmeter, som töms på släpet eller flaket inför leverans.

– Här i stan i Västervik vill de bara ha till myseldningen i braskaminen och då är det 1 till 1,5 kubik de flesta köper, det är enkelt och bra, säger Marcus Augustini.

– Och man får en bättre uppfattning om hur mycket det är jämfört med om man köper skopvis. En skopa kan vara vad som helst.

Torbjörn Esping

Marcus Augustini äger Västerviks vedfabrik.

Foto: Torbjörn Esping

Veden läggs bland annat i specialburar på 1,7 kubik med avtagbar sida för enklare tömning.

Det är lite trångt på Västerviks vedfabriks plan.

Foto: Torbjörn Esping

Fakta. Hakki Pilke 38 PRO-TR

Vikt kilo: 820.

Tryck, ton: 10.

Max kapdiameter, mm: 380.

Max vedlängd, mm: 600.

Klyvyxa, standard: 2/4.

Mått i transportläge, HxBxL, mm: 2 520 x 2 480 x 1300.

Effekt, kW, A (32A Handske): Traktordrift utan klipper.

Kapsvärd, tum: 16.

Matarbord: Hydrauliskt.

Elevatorlängd, m: 4,0 vridbar med reversering.

Hydraulsystem drift: Hydraulisk joystic "Hakki CUT".

Hydrauloljetank, liter: 60.

Klyvhastighet T o R, s: 3,0.

Pris: 241 300 kr ex moms.

Vänstervriden finne med hydraulik

St Anna.

En vänstervriden finne var det naturliga valet när Nordfarms VD, Bo Åkesson, startade en vedfabrik vid sidan av.

Hemma på gården ute vid havet i Sankt Anna, nordväst om Valdemarsvik, står den nyhuggna veden staplad tre säckar högt.

– Våra kunder, i skärgårdsmiljö, vill ha fin ved. Många har inte plats att ta emot ett lass ved mitt på tomten. Det blir mycket säck de kommer och hämtar på kärra, säger Bo Åkesson som nyligen börjat packa ved i säckar med stora maskor och löstagbar botten.

– Då kan vi lyfta upp, rycka till och tömma ut på släpkärran, det är smidigt. Och så torkar det väldigt bra, det är ännu bättre luftning i den här typen av säck.

Vedmaskinen är förstas Japa, märket som Nordfarm säljer. Japa har fem modeller vedmaskiner, från 315-serien till 435-serien.

Jämnstor huggen ved

Japa 435, som kostar en halv miljon kronor exklusive moms, är tänkt för stora professionella vedproducenter. Bland annat har den, och modellen 405, en klyvyxa kallad Perfect Split som ger en jämnstor huggen ved oavsett diameter på stocken. Yxan klyver kubben i botten. Den över-skjutande delen av kubben skjuts hel tillbaka, ramlar ned i lådan och trycks genom yxans delningar.

Bo Åkesson har valt den näst minsta maskinen, en Japa

Bo Åkesson, VD på Nordfarm, har en vedfabrik vid sidan av, och använder en Japa 365 Pro.

Foto: Torbjörn Esping

365 Pro. Det som skiljer Pro från Basicvarianten är att hastigheten på elevatoren justeras med hjälp av en ventil på motorn, vilket enligt Japa gör att man ska kunna lasta sex stycken olika vedsäckar genom att enbart justera kastlängd och vinkel.

Hydrauliska funktioner sparar på kroppen

Promodellen har också en förenklad styrning, där man integrerat fler funktioner i de två spakarna. Ett exempel är att spaken till vänster, som tidigare bara var för manövrering till klyvyxan, även styr extern hydraulik till stockbord eller lyft.

Den stora skillnaden är dock att styrningen är manuell på Basicmaskinen och hydraulisk på Pro.

– För långa arbetsdagar tycker vi att det är en fördel. Min fru kör väldigt mycket ved och det sliter att hålla på med ved. Då är det bra att ha hydrauliska funktioner som hjälper till, säger Bo Åkesson.

Matas från höger till vänster

Japa 365 Pro har hydrauliskt manövrerad kap- och klyv-funktion samt hydraulisk höjjustering av klyvyxan. Det finns extra hydrauluttag för att kunna driva tillbehör såsom stocklyft eller stockbord och inmatningsrulle. Elevatorn är 4,2 meter och kan justeras i sidled. 2022 förbättrades stockhållare, utmatning, transportband och stockplåt och maskinen fick ett skydd för svärdet.

Det som skiljer vedmaskiner från Japa från alla andra vedmaskiner är dock att stocken matas från höger till vänster. I andra vedmaskiner går stocken från vänster till höger.

– Det kanske är en vanesak men om man är högerhänt tycker jag att det är att föredra att man jobbar med högerhanden på stocken och med vänsterhanden på spakarna.

Torbjörn Esping

red@atl.nu

Bo Åkesson.

Vedfabrikens logistik går motsols, från stockarna via processorn till säckarna med färdigklyvd ved.

Fakta. Japa 365 Pro

Mått i arbetsläge L/B/H: 6 320/1030/3 200 mm.

Max kapdiameter: 360 mm.

Max kubblängd: 600 mm.

Drivning: Traktor, kan fås med eldrift.

Elevator längd/bredd: 4 200/300 mm.

Hydrauloljetank I/pumpflöde: 45/37 bar.

Sågsvärdslängd: 15 tum.

Sågkedja indelning tum/

länkant: 0,325"/1,3 mm/64 VL.

Klyvkraft: 7 ton.

Klyvyxa: 4-dels ingår, 6/8-dels kan köpas till.

Vikt: 695 kilo.

Pris: 193 300 kronor

(exklusive moms).

ATL TV

Japa 365 Pro:
Klicka här eller skanna
QR-koden.

Du är väl prenumerant?

Om du prenumererar på papperstidningen har du gratis tillgång till hela vårt digitala utbud.

Tidning + ATL digital kostar 249 kronor/månad.

Gå in på www.atl.nu/prenumerera och beställ i dag!